

БІБЛІОГРАФІЯ

(рецензії й справоздання).

І. А. Хойновскій — Краткія археологическія свѣдѣнія о предкахъ Славянъ и Руси, и опись древностей собранныхъ мною, съ объясненіями и XX таблицами рисунковъ. Вып. I, К., 1896, ст. VIII + 221 + портрет + 20 табл.

Ся книжка, як читаємо в предмові, має заразом служити і каталогом музея автора — київського колекціонера, і популярним підручником археології. Вона і видасть ся рівночасно в двох видах: з таблицями фототипичними більш рідких річей і без них. Представляє вона з себе каталог музею з вступними увагами й цілими екскурсами геологічними, археологічними й історичними. Екскурси сї не мають наукового значіння; напр. в розділі про Полян читаємо, що вони прийшли на Подніпровє в пліоценовий період, з північного зугір'я Карпатів (тут автор покликуєть ся на Нестора), де зістали ся їх свояки — Малополяни краківські; вивів їх звідти, мабуть, Київ, що звав ся тому так, бо був в осаді Киє, з Татрів, що істнує й досї, і т. и. Самий же каталог має своє значінне, бо автор по змозі докладно зазначає час і місце находки, а в колекції є між иньним і значне число річей з України: так є невелика колекція неолитічна, головно з Волини й Київщини (с. 16—71, 23—4), трошка бронзи (с. 18—21) і значна збірка річей залізного віку, між ними значний скарб з під Таганчі (с. 118), деякі цікаві річи з Княжої Гори (с. 126), скарб Межигорський (с. 166) і т. и.; се все, відкидаючи деякі довільности автора в об'ясненню, надає, кажу, певну цікавість наукову виданню. Таблиці виконано фототиписю

дуже добре, але на жаль деякі річи в занадто малім розмірі. В дальшій випуску автор наміряєть ся дати описи роскопок могильних.

М. Г.

Хр. Лопаревъ — Старое свидѣтельство о положеніи ризы Богородицы во Влахернахъ въ новомъ истолкованіи примѣнительно къ нашествію Русскихъ на Византію въ 860 году (Византійскій Временникъ 1895, IV с. 581—628).

В. Васильевскій — Авары, а не Русскіе, Θεοδορῷ, а не Γεοργίῳ. Замѣчанія на статью Х. М. Лопарева (Византійскій Временникъ 1896, I с. 83—95).

В Византійськѣм Временнику р. 1895 зістали ся нам до близшого обговорення дві статі, безпосередно для нас цікаві, одна названа висше статья д. Лопарьова, друга д. Димітріу про умови русько-византійські.

Д. Лопарьов в своїй розправі доводить, що анонімне слово про положення одіжі Богородиці у Влахернах, видруковане в XVII Комбефісом (Historia haeresis monothelitarum, II, 1648), звичайно прикладане до находу Аварів в 626 р. і для того надаване одному з Георгіїв VII в. (бо в рукописах надписуєть ся часом іменем Георгія), в дійсности належить до Георгія хартофілака, Фотиевого приятеля, і було висловлене з powodu нападу Руси на Византію 860 р. (ся дата тепер загально принята замість давнійшої 865—6), деь в р. 866—7, з поручення Фотія. Д. Лопарьов подає грецький текст тієї части слова, де воно говорить про напад і положення одіжі (поправляючи неоправности видання Комбефіса на основі рукописей), славянський переклад з рукописей XVI—XVII і свій російський, потім витягає натяки історичні з слова і комбінуючи їх з иньшими звітками про похід Руси 860 р., дає реконструкцію його історії.

Гадка про привалежність слова до походу 860 р. була висловлена ще арх. Філаретом в його історії церковних пісень, але не була принята в науці. Які б ні бідні були історичні вказівки слова, можна було б тішитись, що знайшлоь одною памяткою більше про похід 860 р., але редактор Временника ак. Васілевскій виступив против теорії д. Лопарьова з дуже поважними аргументами в обороні давнійшого погляду, що слово належить дійсно VII, а не IX віку. Він вказує, що історія з одіжею Богородиці в слові представляєть ся цілком инакше ніж у Фотія, і що обставини, в яких опицилась церква Влахернська в слові, виразно вказують на часи до обведення її муром, що сталось доперва по нападі 626 р., нарешті, що з слова користала давнійша верзнія хроніки Георгія